

DE KEURINGEN DER SPOORWEGARTSEN. — In het nummer van 20 Augustus, bldz. 1012 heb ik overgenomen wat P. in *Vox Medicorum* zegt van het spoorwegartsen-vraagstuk, o.a. van het al te geringe honorarium, dat naar hij meende aan de spoorwegartsen voor keuringen wordt betaald. Van hoogst bevoegde zijde wordt mij nu bericht, dat het honorarium bedraagt f 2 voor de gezichts- en f 4 voor de overige keuring. Hetgeen in P.'s beschouwing met dit punt samenhangt, dient dus te vervallen.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

INFORMATIEBUREAU VOOR TIJDSCHRIFTEN.

In verband met een dezer dagen ontvangen vraag, wordt door mij de mogelijkheid overwogen van de uitbreiding der Coöperatieve Tijdschriften-Centrale met een *Tijdschriften-Informatiebureau*.

Doel en werkwijze daarvan moge blijken uit de navolgende vragen, welke iedere wetenschappelijke werker zich van tijd tot tijd stelt:

1. In welke bibliotheken (liefst zoo bereikbaar mogelijk) kan ik een bepaald jaargang van een bepaald tijdschrift vinden?

2. Wie is de uitgever van een bepaald tijdschrift, wat kost mij het abonnement, hoe kom ik zonder moeite aan een nummer ter inzage?

3. Bestaat er een speciaal tijdschrift over dit of dat onderwerp of hebben die er vroeger bestaan, waar ze te vinden?

Voor de beantwoording der eerste en laatste vraag bestaan er voor enkele onderdeelen der geneeskunde wel catalogi; deze worden evenwel niet bijgehouden. Slechts zeer enkelen der jongeren zullen zich in het bezit dezer catalogi verheugen. Voor het overige behelpt men zich van de ter zake veel tijd roovende hulp der Universiteits-bibliotheken, welke voor zeer vele platlandici bovendien nauwelijks of niet bereikbaar zijn.

Voor de beantwoording der tweede vraag bedient men zich gewoonlijk van den boekhandel. Afgezien van het feit, dat vele boekhandelaren geen gratis-proefnummers meer bezorgen (kunnen), is de abonnementsprijs van de buitenlandsche tijdschriften bij den boekhandel onder de huidige valuta-verhoudingen nog altijd niet onaanzienlijk hooger dan die, welke men *bij vooruitbetaling* voor een rechtstreeks abonnement betalen moet.

Voor de beantwoording van deze en dergelijke vragen behoeft het geprojecteerde Tijdschriften-informatiebureau slechts te beschikken over:

1. Een kaartregister van alle in Nederlandsche bibliotheken aanwezige geneeskundige tijdschriften met vermelding van de beschikbare jaargangen, met opgave van uitgever, abonnementsprijs, periodiciteit. Dit register moet zoo goed mogelijk bijgehouden worden.

2. Een zoo volledig mogelijk stel proefnummers van alle oude en nieuw verschijnende tijdschriften (een honderd of zes, zeven). Wie een vraag als bovenbedoeld beantwoord wil zien, behoeft slechts een dubbele briefkaart aan het bureau te zenden en verneemt per ommeegaande, wat hij weten wil. Voor het aanvragen van een proefnummer *ter inzage* kan men ook een dubbele briefkaart bezigen. Is het tijdschrift niet aanwezig, dan ontvangt men op de wederhelft bericht daarvan. Is het tijdschrift er wel, dan ontvangt men het per ommeegaande ter inzage en behoudt het bureau de wederhelft waarvan de waarde gemiddeld de frankeeringskosten van het tijdschrift wel dekken zal. Dit plan is eenvoudig, voor uitbreiding vatbaar en kost niet veel. Het meest aanbevelenswaardig leek mij het volgende systeem: Voor f 5.— of f 10.— (afhankelijk van de deelneming bij de oprichting) wordt men oprichter of lid, precies zooals men dat noemen wil; dit eerebaantje geeft recht op levenslang kosteloos gebruik van de diensten van het bureau. Bovendien kan men abonné worden tegen betaling van f 0.50 of f 1.— per jaar.

Voorloopig zal er wel niet veel geld overblijven. Mocht dat toch het geval zijn, zoo worde dat besteed voor aankoop van op andere wijze niet verkrijgbare proefnummers. Vele uitgevers in binnen- en buitenland zullen, naar ik meen, gaarne bereid zijn een „monstercollectie” van hun geneeskundige tijdschriften gratis af te staan. De grootste Fransche uitgever MASSON bijv. was toen ik hem polste, onmiddellijk genegen een nummer van zijn 50-tal geneeskundige tijdschriften beschikbaar te stellen voor een „Musée nationale de journalisme médicale”, al kosten die enkele nummers bij elkander in den boekhandel ook een dikke 150 franc. Gaarne ben ik bereid het initiatief te nemen, wanneer er voor dit plan belangstelling is. Te zijner tijd kan de heele collectie dan wel in eigendom overgaan van de bibliotheek der Maatschappij, van de redactie van het *Nederl. Tijdschrift voor Geneeskunde*, van een Universiteits-bibliotheek in het centrum des lands of een ander publiek lichaam of privaat-persoon, die op zich neemt tot in lengte van dagen voor het bijhouden en de goede functie te zorgen.

Wie belang stelt in dit plan, wenschen of verlangens, opmerkingen of aanmerkingen heeft, wordt verzocht zich met ondergeteekende in verbinding te stellen. Als teeken van daadwerkelijke belangstelling is een visitekaartje al voldoende.

Ruinen, Augustus 1921.

W. SCHUURMANS STEKHOVEN.

DE GENEESKUNDIGE LOOPBAAN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Het ingezonden stuk van Raden SOETOMO, onder bovenstaanden titel in het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* van 2 Juli 1921, bevat verschillende onjuistheden, welke ik mij genoodzaakt voel te weerleggen, ten einde aan de lezers van het *Tijdschrift* een juister kijk te geven op het werk van den geneesheer bij den burgerlijken geneeskundigen dienst.

Vooreerst de onder 3 genoemde salariering, die toch wel, zooals ook blijkt uit de uitingen van DE LANGE, in het brandpunt van deze zaak blijkt te staan. Een „kwestie van vraag en aanbod” kan dit wel allerminst zijn; immers dan zou bij de tegenwoordige zeer geringe lust van artsen om zich te verbinden bij den B. G. D. het salaris beter moeten geworden zijn, hetgeen niet het geval is. Het aanbod schijnt op het salaris der gouvernementsartsen niet den geringsten invloed te hebben. En dan de „bijverdiensten”. Ik kan met geen mogelijkheid begrijpen, wat SOETOMO daaronder verstaat, tenzij hij den gouvernementsarts verwisselt met den gouvernements-indisch-arts, die wel bijverdiensten heeft. Het maken van bijverdiensten toch is den gouvernementsarts, in het algemeen, volstrekt verboden; alleen in een zeer enkel geval kan uitzondering daarop worden toegestaan. Er bestaan derhalve geen bijverdiensten, wel voor den gouvernements-indisch-arts, die particuliere praxis mag uitoefenen. De uit Europa komende geneesheer moet derhalve alleen rekenen op zijn salaris, bestaande uit 500 gulden na het volgen van den tropischen leergang, vermeerderd met 140 gulden duurtoeslag; verder is er voor hem op geen wijze iets meer te verdienen. De kwestie der salariering moet van belang zijn, omdat het leven in Indië, althans op de groote plaatsen, waar men toch het eerst terecht komt, zeer duur is, zóó duur dat de uitkomend arts, althans als hij getrouwd is, uiterst zuinig zal moeten leven, wil hij van zijn tractement rondkomen. Van oversparen is in de eerste jaren althans geen sprake. Geen geneesheer in Indischen gouvernementsdienst, behalve wanneer hem om een of andere reden particuliere praxis is toegestaan, zal ooit er financieel bij kunnen welvaren.

Ontegengesteld biedt het werk bij den B. G. D. een schoone gelegenheid om kennis op te doen van de Indische ziekten en van het Indische leven, maar dat de financieele toestand gunstig is, zal SOETOMO, die blijkt geeft daarvan niet goed op de hoogte te zijn, niet in ernst mogen beweren.

Weltevreden, 15 Augustus 1921.

J. J. DALMEIJER.